

LICENCIA
DEL ORDINARIO.

*E*l Señor Doctor Don Felix Flores Alatorre, Juez Provisor, y Vicario General de este Arzobispado, concedió su licencia para la impresión de las exequias funerales del Ilmº Sér. Dr. Moriana, dignísimo Obispo que fué de la Santa Iglesia Catedral de Valladolid; visto el parecer del Señor Doctor Don Pedro Gonzalez, Prebendado y Juez Hacedor de esta Santa y Metropolitana Iglesia; como consta por su Decreto de 10. de Julio de 1810.

JOSEPHI DIAZ DE HORTEGA,

IN ECCLESIA VALLISOLETANA CANONICI LECTORAL.

ORATIO

IN LAUDEM

ILLUSTRISS. D. D. D. MARCI MORIANA

ET ZAFRILLA,

EPISCOPI MICHOACAN.

HABITA DIE IX. MAI. ANNI MDCCX.

DUM EIUSD. ECCL. CAPITUL. SEDE VACANTE

TAM BENEMERITO ANTISTITI

FUNERIS IUSTA PERSOLVERET.

MEXICI: ex Typographia Dom. María
Fernandez à Jauregui.

Документы национализации изымали

MEGUARATI

Любимый венгерский художник

RGO, POST MISERRIMA PATRIAE ET
religionis tempora, quibus infesta sorte vitam tristissi-
mam ducere licuit: post gravissimas, pluviarum pau-
citatem, et quae eam consecutae sunt, frugum inopia;
summaque annonae caritas, quibus hoc praesertim an-
no aerumnis laboribusque conficimur; id etiam i bono
Deus! nobis subeundum erat, ut pastore munificentis-
simo, cuius prudentia, donis, consilio, si non tanta
mala averti sperabamus, sed maxima ex parte levare,
vel ea saltem aequo animo ferre, intimam nobis erat
per-

(2)

persuasione probatum, dilectissimo inquam principe, atque amantissimo privaremur? ¶ Utinam, nec illius vultus suavissimam hilaritatem noscere dedisses! ¶ Utinam, recti consilii, atque liberalis animi tanta per brevissimos dies illustria documenta, quanta alii pluribus annis non dederunt, nec perspicere, nec satis adeo versare potuissemus! Quid namque praesenti tempore ad virtutum maximarum ornamenta, insigniaque praeclarissima animū revocare, nisi ut quanto altius memoriā insideant, tanto acerbūt, charissimo extincto parente, torqueantur viscera, ipsāque penē moeroris magnitudine conficiamur? Idne? O Sancte Deus! tuo erat, haud satis unquam observando, iudicio constitutum, ut eō uno desideratissimum principem videremus, quō eius obitus vehementius sensui atque dolori esset? Vel tanta, tamque turpia adversum te infelices nos! crimina admiseramus, ut eis gravissima haec poena, summumque veluti supplicium, constitendum esse videretur? Eheu miserandam hominum conditionem! O acerbitibus plena, morteque ipsā durior, quae perangustē data est vitae huius fruendae ratio! O crudelissimam nostram! Sed quenam sunt cogitationes meae? Quorsum haec verba, quae insi-

pien-

(3)

pienter equidem locutus sum? Ignoscite quaero, AA. et quo gravius sum affectus, eo yestrae humanissimae benignitatis est, ut veniam aliquam dolori meo tribuat. Novi perfectō, atque Dei omnipotentis clementissimā bonitate, vel ab ipso orientis intelligentiae lumine, ad fidem christianam informatus didici, non unum dominum esse omnium rerum ac moderatorum Deum, sed optimē etiam de genere hominum mereri, atque eorum boni diligentissimam habere rationem: utque divinae providentiae, quia ab eius nutu omnia pendent, obedientiam esse, honoremque debitum persolvendum, ita, quam peramant̄ observemus, dignissimam esse; quippe quae omne consilium, studiumque omne ad nostram salutem conferre videatur. Morte extingui suavissimum parentem, omnes licet diris calamitatibus, summisque offenditionibus premamur, Dei erat potentissimā voluntate, aequē ac justissimā constitutum: postremas ergo nostri muneris partes credemus explexisse, si non gravatē modo, verū et animo etiam libentissimo aeternis eius scitis obsequamur.

Verū haec, A.A. non sic vellem dicta esse intelligatis, ut ex animis nostris optimi viri discedat memoria, vel ad eam esse susque deque revocandum.

Haud

Haud ita profecto: nil enim barbaris etiam gentibus commendatus, nil sanctius, nil, inquam, quod populo, magnâ et antiquâ religione pio, vel maximè debeat, quam clarissimos viros, de Ecclesia, de patria, deque bonis omnibus paeclaré meritos, honorificé recordari, atque supplications Deo, uti vos, summâ pietate in augustissimum príncipem, suo nomine constitutere. Vestrâ erit profecto maximâ in laude ponendum, quod clarissimum Antistitem, D. D. D. MARCUM MORIANA, ET ZAFRILLA, quem totius urbis gratulatione advenientem exceptisis, quem vivum inter nos jehu paucissimis diebus! amore fuistis, et observantia meritissimâ prosecuti, cumdem mortum lugubri laudatione in hoc moerore sumptuosi funeris honoretis.

O si quem de laudibus eius dicentem, singularissimâ bonitate exaudire voluistis, et ita florerem ingenio, et dicendi essem gravitate copiâque versatus, ut omnem desiderii vestri expectationem tanto cumulatus explorerem, quantâ munus est animi mei in illum voluntate susceptum! Votorum summam omni ratione me associatum esse crediderim.

Id tamen, ne valeam A.A. conatu meo studio-

que

que agam, ut ipsi nil omisso fateamini, quô vestra desideria ullò modo adiuvari posse videantur.

Atque illud in primis mi expetendum iure esse video, ut in celeberrimi praestantissimique viri exornanda oratione, non omnia, quae et hic, et alibi, sed ubique ac semper paeclaré gessit, singulatim committorem. Nec enim ea dicendo consequi possem; nec quotiescumque de illustri viro sermonem instituimus, summae eius laudes haud ab eximia erunt et non intermissa virtutum consuetudine repetendae. Ego enim sic existimo: plerumque, velut insigni quodam, aptis simo que ad cognoscendum indicio, virtute unâ clarissimos viros animi sui argumenta praesferre.

Atque hoc, AA. in augustissimo nostro principi pe ita contingere sentio, ut, si caeteras praetermittam, suavissimam autem animi illius humanitatem mea oratione complectar, nil sane erit, quod in eius laudatione, et yestrae voluntati, et meo muneri reliquum fuisse videatur. Gravitatem namque, quam Pontificem decorum est praesferre, usque adeo ille suavitate morum, vultusque facilitate composuit, ut, cùm aliis virtutibus praeluceret, tum maximè, gravitatis cum humanitate initia coniunctione difficillimâ, castissimi integerim epis-

episcopi, aequé ac dulcissimi parentis nomen, nullus dubitem comparasse.

Quid iam, eā mi dicendi ratione propositā, illius generis claritatem longā oratione commemorem? quam certum est, eo illustriorem parentibus redditisse, quā accepit, quō exquisissimis indagationibus expertam, religiosissimoque versatam iudicio, supremus Censorum fidei Senatus gravissimā sententiā comprobabit? Quid in Sancti Iuliani Seminario Conchensi Philosophiae, Theologiae autem in Sanctae Crucis Dominicano Conventu sacrorum dein Canonum disciplinae in celeberrimis Sanctae Virginis Mariae, omniumque Sanctorum, atque Societatis, florentissimae urbis Salmanticae Collegii, operam dedisse referam? Inibique graviora eruditioinis pericula, quae exercitassium quemque declarant, felicitē subeuntem, egregiam quamdam, praeclaramque summae virtutis indolem praesetalisse, atque acris ingenii laude floruisse dicam? Si enim, de illius praestantissimā doctrinā, optimarumque artium studiis, quis excultus evasit, aut de intelligendi acuminē, quod et in oculorum perspicacitate praeferebat, miseratio instituendus esset, non ista dicere, quae exigua multis videri possent; sed celebrissimum totius or-

bis,

bis, quā litteris cultus est, eruditioinis gymnasium, ac quod, velut mercaturam botarum artium, non e viciniā modō, verū dissitissimis etiam regionibus, exemplum melioris cultiorisque doctrinae petitura, ingens semper multitudo confluxit; nobilissimam, inquam, Salmanticensem Academiam, omnī scientiarum genere, atque peritissimis hominibus, liberalissimisque studiis florentissimam, mē oratione prosēquenter ibique toutes sapientum virorum expectationem commovisse, quoties ingenii sui speciem dedit, haud difficulter sāne, verū gravissimē confirmarem. Quis namque, nisi eruditissimus quisque, cū in difficultissimum ingenii iudicium saepissimē ventum est, summorum hominum, qui aderant, semper est suffragia honorificentissima consecutus, dempto nemine? Quid? Sic ille unicae atque generali praefectus est legum pontificiarum scholae: sic praeceptor semel est et iterum renuntiatus: sic demum, ne multus videar, a primis honorum gradibus ad altissimos usque in litteris assecutus, post tentatum integrā nocte omnium gravissimo, ac penē extremo eruditioinis discrimine, ut in cella Sanctae Barbarae fieri consuevit, summi viri lauram doctrinae amplissimis ei consultis decreverunt. Atque totum hoc, quantum

C

cum-

cumque est, quod certe maximum est, totum, inquam AA. stabilibus, ratisque monumentis vidi ipse comprobatum. (*)

Sed ut ad propositum redeat oratio, eā nunc vos conjectura perspicere potestis; et haec, quae praeter susceptum consilium verba feci, eidem confirmando, quasi magnitudinis animi īdī cūm certissimum, praeclaro esse testimonio. Nullus etenim, nisi plumbeus ignorat, ad percipiendam colendamque virtutem optimam institutionem et litteras adiuvare.

Verum non ea tantum esse credatis, quae in medium adferre constitui. Quaecumque enim mihi summi illo viro dicenda erunt, non in hominum sunt existimatione posita, sed ab opinionis iudicio libera, omnium scientia et cognitione comprehendentur.

Atque ut illum mittam, Caurii egregium praestantemque animum, simul et doctrinae amplitudinem in lucem clarissimam usque adeo proferentem, ut, qui totū monumenta loca circumferat, nō super omnia diuersa omniaq[ue] dñe se ostendit, multum oratione suā tunc ostendat secundū modo nō in omnibus aliis. Todo lo expuesto consta de Certificación dada en 18 de Julio de 1782, por D. Diego García de Paredes, Notario Público Apostólico, y Secretario del May. Insigne Claustro, y Estudio General de la Universidad de Salamanca.

etiamē provinciam concursando recenseret, totius fuerit populi gratulatione dignus existimatus, de Carthagine novissimā quae portus est meridionalis americæ, quoque sive censor est missus, pluribus mihi verbis dissiderendum esse videtur. Virtus eius, quasi perpetuo esset, atque legitimo constituta loco, campum illic invenerit, in quo excurrere cognoscique posset, atque lumen fulgentissima longè latèque diffunderet. O si cuncta quae aut coepit deprehendit, felicitèr confecit, aut quae animi beneficentia, et consiliū celeritate ipse meditatus est, ipseque explevit, non longo intervallō distantes videre licuisset! Quanta, quamque praeclara illius benignitatis monumenta, quae in earum gentium animis, quasi in aevum duratura, consistunt, vel solū numerando ita percensere possem, ut gravis nimis, molestusque esse viderer? Negre enim illa sunt, quae aut publicis consignanda litteris, aut profusis sumptibus facta, in animi elationem potius, quam in civium commodium extracta fuisse videntur; sed quae propter unum commune bonum, atque christianam pietatem omni contentione suscepta, quanto consultius à taceriorum oculis removentur, tanto et certiora sunt viri praestantis indicia, et tanto felicius ex animi sententiā procedunt.

Quod

(10)

Quod namque fuit malum, vel infamae plebis hominibus, cuius non maximam ille rationem habuerit, curandum suscepit, atque non sanaverit modo, verum et eo laborantes confirmarit? Quae res, summis etiam omnium ordinum viris, negotium facessit aliquando, cuius primas ei in agendo non obtulerint libertissime, quamque non ita confecerit, ut omnium, et expectationem, et vota superasse mirarentur? Quis umquam, vel ex supremis civibus, vel ex magistratum ordine, de ecclesiae viris, militiae praefectis, popularibus, breviis loquar, universis, cuius animum in suavissimum patrem, quid non aduersum, non alienum, aut solutum fuisse dicam, sed cui in delitiis, in oculis non esset, atque omnibus studii, observantiae, pietatis prosequi officiis, in optatissimis non haberet? Hoc nimirum est. A.A. quod, sicut arcus Iris, in Dei cum hominibus coniunctae amicitiae gratissimam significatione, Noemo in coelo resplenduit, sic MORIANA, in apertis oculisque inimicitis, privatos inter et optimates, quasi alterum pacis, dulcissimum pulcherrimumque nomen, in earum gentium animis, atque auribus versaretur. Hoc, inquam, quod, demortuo illius civitatis episcopo, votis et precibus tota spiritus contentione exhibitis,

(11)

tis, viae omnes, fora, ac templo personabant, ut dulcissimum parentem, quem nostrae, vel eo uno nomine fortunatissimae ecclesiae, rex iam temporis, divino quidem consilio, praefeccerat, suum esse iubaret; tantoque et autoritate gravem colerent observantias, et munere beneficium iucundiū potirentur, quanto ingenuo christianoque viro officium est summā diligentia argue voluntate exequendum.

Multa praetereo consultò, ut unum iam dicam, A.A. quod ita mihi quidem ad eius laudem conferre videtur, nil ut possit esse praecellens. Eximium videlicet atque gravissimum virtutis illius testimonium, summa fide, ac religiosissime dictum. Cum enim in optimis quibusque viris ad pontificatum diligendis omnis cura versaretur, qualesque in illis regionibus essent, per illustri, admodum ecclesiae carthaginensis episcopo (*), ut rescriberet, supremā fuisse autoritate commissum;

usque eō (vidi litterarum exemplum, A.A.) cum amplissimo MARCO MORIANA praclarè et immortaliter egit, ut primas ei omni ratione iudicaverit deferandas. Maxima virtutis, eximiae sapientiae (ipsis ferè verbis

*) El Illmo. Sr. D. Geronimo Lopez de Lisan y Laborda.

(12)

bis transcribo) atque magni consilii virum; beneficium pacis amantissimum, ad humanitatem, suavissimosque mores quasi à natura informatum; eum postremo de ecclesia, de republica, de populo, ita valde meruisse confirmat, ut qui celsissimam quamque honoris sedem obtineat; cunctorum sit opinione dignissimus.

Quid, quod vir ille summus, cùm in disceptandis Fidei causis pro episcopo inter censure adeset, singularem in iudicando prudentiam, legem in consiliis, acquitatem, religionem continentem MARCUM MORIANA secutum; à benignitate, salvo semper officio, stetisse sententiam, longo testatur novem annorum usu, tractandoque cognovisse? Quid, quod de illo Primarii Senatus Concilium tam honorificentissima, tamque praeclara iudicia fecisse, sibi constare quia videtur, testis idem est Iocupletissimus? O si cuncta, quae in huius generis causis (tum maximè, cum ille primus esset Carthagine censor) acta gestaque fuerunt, non tam religioso, quam legitimo occultarentur silentio! Quanta quāque eximia castissimi integerrimique iudicis, parentis dulcissimi, verbo dicam, christiani vii argumenta proferre, mirantesque versare possemus!

Sed quid ego in re apertissima quaeque in praesens-

(13)

sentia, atque ante oculos vestros proposita est, vel sensa mea, vel aliorum fidem, et autoritatem adhibeo? In nova Carthaginē, à qua per faciliorē viam, medio mari, sciuncti vivimus, commune bonum summo eum studio prosecutū fuisse dicam, cùm in magnificum illud atque praeclarum opus, quod mercaturaē subsidium, egestatis perfugium, inertiae stimulum, atque in his americanis partibus, haud sciam, si de humanis opēribus longe maximum appellem, prius magnam pecuniae summam erogari, quam ipsum, qui erogabat vidistis (*)? Cum tam promptō hilarique animo eam donasset, ut prima fuerit, quā ei per regem uti licebat, tam liberali atque munifico, ut nullā habita sumptus ratione, non solum tantam fuerit elargitus, quantam ab ipso petiverant, verum et maiorem, si necessaria esset, non quæsusit obtulerit, idque suprēma firmaverit voluntate? Summā eum religionē vixisse, pietatis fuisse observantissimum, aliorum iudicio apud eosib non imp̄, iustissimo sibi nulli fūto ibi vos.

(*) El Ilmo. Sr Moriana, apenas llegó á la Capital de Mexico, libró contra sus rentas la cantidad de 16000 pesos, la misma que el M. I. Ayuntamiento de Valladolid había creido necesaria para la conclusión de la Fábrica de Puros, y Cigarras; y después de su muerte, conforme á su ultima disposición, se han pagado de sus rentas veinticinco 100 pesos para el mismo fin.

ves confirmabo, qui templum hōcē muneribus amplissimis, singulari operā artificioque absolutis, illius beneficentia auctum, ornatumque videris (*). Morum facilitate, sermonumque mansuetudine alteris charissimum fuisse memorem, cūm licet Mexici eum commorantem, vel rectius dicam, praetereruntem, omnium ferri oculis audiretis, sique nil vobis improvissum aut inopinatum contingēret, usque adeo tamen hanc urbem ingredientem singularis humanitatis illum existimatis, ut eius amore captos iam tunc esse fatemini, nosque apud eum filiorum suavitatem obtinuisse, exultantis animi laetitia, omnes gratularemur?

Verum id, quām praeclaris significationibus, quantis dein paucorum mensium spatio, singulare profecto! gravissimis confirmaverit documentis, vestro licet animo penitus insidet; meo tamen muneri ut faciam satis, ia dicendo praetermitti non potest. Quis enim umquam, aut obtinendi beneficii, aut iuris persequendi causā illum adire constituit, qui non dicam,

prin-

(*) Régalo á su Iglesia para los cuatro Altares del Ciprés, cuatro Crucifixos trabajados con la mayor perfección, y qué rubieron de costo diez mil pesos. También un Caliz, y Patena con el correspondiente servicio de Vinajerías, que costaron cerca de dos mil pesos.

principis aspectum timuerit, sed qui amantissimi patris humanitate animum deliniri, iucundissimā voluptate non senserit? Ah! quanto ille perfundebatur gaudio, quantis incedebat laetitiis, si, quod optatissimum semper habuit, potentium vota non explebat modō, verū et abundantissimē superabat! Quā etiam vultus Jenitiae, quantā verborum mansuetudine permulcebat animum, si aliquid ingratum non dicere, nec ei erat officio, nec potestate liberum! De ipso benemeritum fuisse, cūm beneficia daret; cūm abnueret, tum repulsam tulisse videbatur.

Quid vero, si iudicis severitatem in aliquem, monibus clementiae rationibus inani labore pertentatis, coactus adhibebat? Durissimo cruciabatur supplicio, tantaque moestia languebat animis, ut non iudicis, sed rei personam sustinuisse videretur. Et tunc quām exquisitā diligentia omnem vim ingenii, cordisque dulcissimi penē, dicam, consumebat, ut peccantis animum tantō efficientius levaret, quantō ille non se poenā mulctatum crederet, sed perfugium invenisse! Quis enim umquam, in varias licet reprehensiones incurserit, ē conspectu illius non consolatus exivit? In quem animadvertis, qui non secum praeclaré egisse, illiusque

clementiam memoriam sempiternam colendam non putaverit? ; O! quoties illum, amabo vos A.A. mi credite nomen carceris viris ecclesiae destinati, animo horrere vidi! ; Quoties gravitatem inter et humanitatem fluctuantem animum suspesi; atque, si officii erat poemam sceleribus constituere, aut remotissimam fore diem, quā illa suimenda esset, unā cogitatione levavi, aut in primō peccantē solū animadversione uti, admirans profectō et obstupens vidi eum severissimē iubentem! Hāc nimīrum ratione, mitissimus quiescebat animus, atque optimā spe quasi alebatur, moeroris causam daturum nemini; et, si omni vi coactus, ac necessario dabant, non tam dedisse quām unā poenae significatio ne omnem in posterū abstulisse videri.

Verū haec A.A. non eo consilio interpretanda velim, ut quae mala, inter viros praesertim, quā nomen suum ecclesiae adiunxerant, vel nasci, vel serpere videbantur, non nisi postremo, aut nullo eum loco numerasse putetis. Quis enim, quae ad rem ecclesiae pertinere intellexit, studiosius omnia, diligenteriusque curavit? Qui brevissimo dierum spatio (nec enim omnes, quos inter nos degit, etiam breves, complecti possum) universis, et si longo ab hinc intervallō

dis-

distarent parochis mandata dedit, ut, unusquisque quālis sit, et unde vivat, quā ueste utatur, multane sint ecclesiae bona, eaque integra, an profligata existant. sexcentaque alia, quae attentissimum quemque declarant, continuo et singulis annis accuratissimē scribebant, multorumque litteras iam accepisse videramus? ; Qui viros, sacris devovendos mysterii, puritate morum, ingenuā stirpe, scientiā experiundos, non praescripsit modō, verū et ipse interfuit, praesensque iudicavit? ; Qui et eis, et omnibus, qui iam consecrati fuerant, habitum oris, vestitus formam, totiusque vitae rationem, ita, servatis patriae moribus, praestituit, ut non paucis ante mensibus advenisse, sed multos hic annos commorasse videretur?

Atque haec, si et illis adiungenda essent, quae in Tridentino, istius urbis florentissimo Seminario, facienda cogitabat, nil sanē erit, quod, vel observantissimo, vel pietatis et litterarum studiosissimo viro, melius dicam, summo ecclesiae principi commendando, excogitari posset illustrius, Quod, si earum rerum, quae ad pietatis studia, sive ad germanae veraeque Philosophiae, sublimiorumque scientiarum cognitionem, si ve quae ad rem familiarem integrē administrandam, si

ve

ve earum denique; quae ad humanitatem, morumque mansuetudinem spectare videntur, in praecclara iuvenia*n* institutione, maximam semper rationem habuimus; omnes ille attentissimo versabat animo: nil, quod ad ea*r*um absolutissimam perfectionem conferre videretur, assidua meditatione praeterit; nilque demis, quod vestrae virtutis, O suavissimi vallisletanae provinciae iuvenes! egregiam, praeclaramque indolem; nil, quod vestrum ingenium, ad summa quaeque natum, accuratissime formaret, inconsultum reliquit. Certè, si animi illius praestantissimi non aliunde nobis extaret argumentum; satis qualis eset, cùm apparuit quales vos esse vellet, ostendit: pios, scientiis clarioribus instructos, amantes patriae, Deo, Regi obsequentissimos. Haud inanis profecto spes, haud inanis vestra esset solicudo; sed vota semper omnia feliciter collocata. Ah! Non praesidem, non custodem, sed diligentia atque studio parentem optimum perdidisti!

Sed quid ego vestram lamentor, quasi una fuerit, cùm maximam fecerimus omnes in communi tempestate facturam? Sinite hoc loco, A.A. recordari mei erum nostram calamitatem, oculis potius quam linguis, gemitu quam voce deplorandam. Exaruit fons ille mag-

nifica*e* liberalitatis, á quo vniuersa bona profecta, in omnes cuiusque generis, aetatis, atque ordinis gentes manarunt: iam nisquam est, evanuit custos conservatorque urbis, cuius praesentissimo auxilio nil malitendum erat, sed spes omnes numquam non faustè ponebamus: extinctum est lumen ecclesiae nostrac fulgentissimum, quod eximiae virtutis, praestantis sapientiae splendorem clarissimum nobis omnibus praeferebat: cheu! humanissimus parens, atque suavissimus interiit! Quaenam igitur reddendi officii nostri sanctior, aut honestior, aut nobis, moerore pené languentibus, ratio magis accomodata esse potest, quám templum hoc lamentatione singulibusque complere; atque optatissimo parenti, non hác modó solemní pompā, quam consuetudo suscepit, verúm et, vi lacrymarum profusa, meritam tantis nominibus gratiam iustis honoribus, et memori mente persolvere? Quod si, quisquam, vel cā solū, quācum caeteris hominibus coniunctus est, humanitate movetur, atque in optimi viri occasu contrahit et demittit animum; quem doloris sensum, quācum acerbitatibus plenum omnium esse nostrū existimandum est, qui beneficā voluntate amicissimum, diligentiā patronum, non tam officio et autoritate, quam

(20)

virtute et sapientiâ Pontificem; summum denique virum
mortuum lugemus, apud quem filiorum suavitatem ob-
tinuisse, pericundâ voluptate gloriabamur? ; O si Dei
omnipotentis clementiâ non penitus animis nostris insi-
deret religio, firmaque spes futurorum moerentem ani-
mum non levaret! quasi desperatâ salute medicinam,
resperueret summi doloris inutilia fomenta, nec modus la-
crys faciens esset.

Attentissimè nostrâ memoriâ A.A. integerriman-
mentis illius custodiamus pietatem: nil non sancte, nil
non purè cogitantem animum, sed omnia officiorum mo-
menta ad castissimam religionis normam perpendentem,
semel atque iterum, ac saepius repetamus. Moderatio-
nis ille, modestiaeque amantissimus, (quod plerique
vestrûm ignoratis fortassé) numquam animum in pon-
tificatus dignitatem nec minimum intendit (*); atque
eâ apud regem, praeter facultatem litteris assignatam,
sine declinatione susceptâ, si morem gessit, non homi-
nibus, sed divinae obsecutum providentiae, haud fuit,

cri-

(21)

crimini saltem dandâ, ratione interpretatus. ; Oh! non
caecâ expectatione pendemus incerti, sed optima spes men-
tes cogitationesque sustentat, non tam illum vitam cum mor-
te, quâm huius lucis usuram cum aeternae plenitudine
commutasse; atque eâ nos ratione, si parentem deplo-
ramus extinctum, meliorem apud Deum potestate et
benevolentiâ assecuti, non iacturam, sed quaestum fe-
cissemus iudicamus.... ; O si ratum hoc, atque firmum tuo-
aeterno iudicio habeas, clementissime Deus! ; O si vota
nostra, quae in te unum spectant, nec aliud possunt
habere perfugium, felicitér collocata, tuâ benignitate
concedas....

DIXI.

(*) El Sr. MORIANA aspiraba solo á una Prebenda, particular-
mente en la Iglesia de Cuenca, para concluir sus días con quiet-
tud; y estas eran las ordenes, que había dado á su apoderado
en la Corte.